

An aerial photograph of a winding asphalt road through rolling green hills. A small white car is driving on the road. The hills are covered in lush green grass, and the overall scene is bright and sunny.

DSM-direktivet art. 18-23 - mot mer “uppstyrda” relationella upphovsrättsliga avtal?

Prof. Frantzeska Papadopoulou Skarp
Juridiska Fakulteten, Stockholms universitet

RELATIONELLA AVTAL

Alla transaktioner är inbäddade i komplexa relationer. För att kunna förstå transaktionen, måste man därmed förstå relationen

"Relational contract theory" – ett samlingsnamn för olika teoretiska modeller, "hur avtal ingås i verkligheten"

Baserar sig på empirisk observation

Ändrade förhållanden, lojalitet och relationella avtal

Alla avtal är inte relationella, men de flesta upphovsrättsliga avtal, ja!

Macaulay, Stewart "Non-Contractual Relations in Business; A Preliminary Study" (1963)

Macneil, Ian "The New Social Contract" (1980)

Artiklar 18-23 DSM Direktivet

(2019/790 av den 17 april 2019

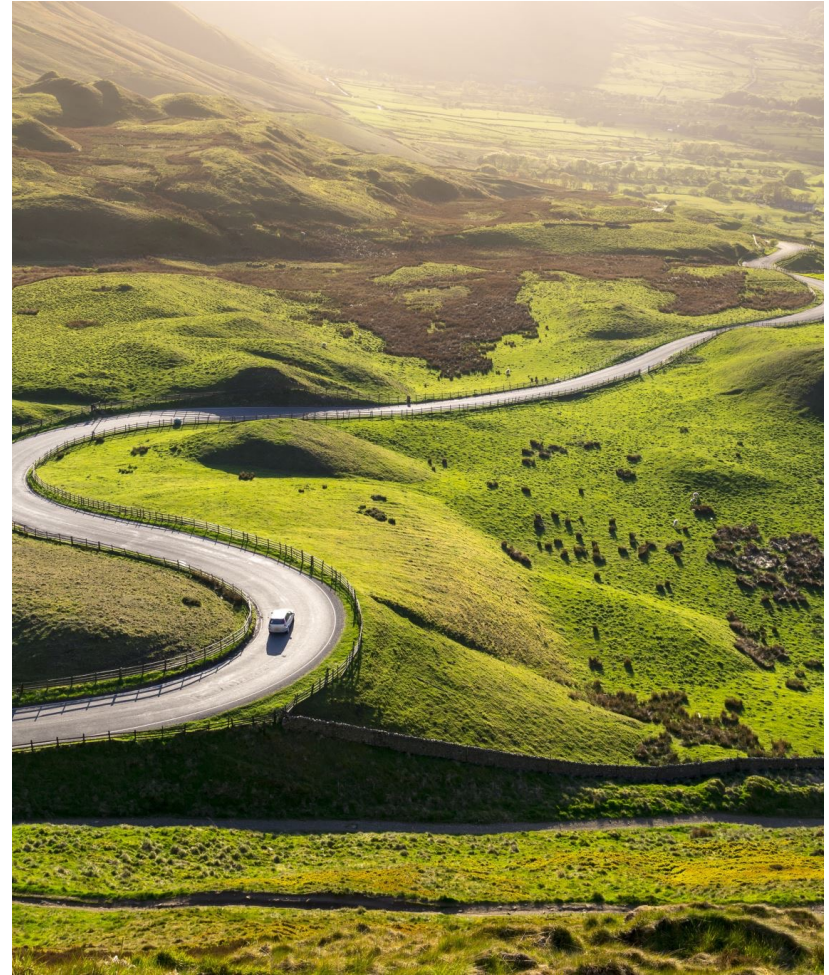
om upphovsrätt och närstående rättigheter på den digitala inre marknaden)

Nya generella avtalsrättsliga regler som ska gälla när upphovsmannen överlåter rättigheter till någon som avser att utnyttja dem i förvärvsverksamhet.

Rätt till skälig ersättning

Rätt till ytterligare ersättning

Rätt att häva avtalet

Rätt till skälig ersättning (Art. 18)

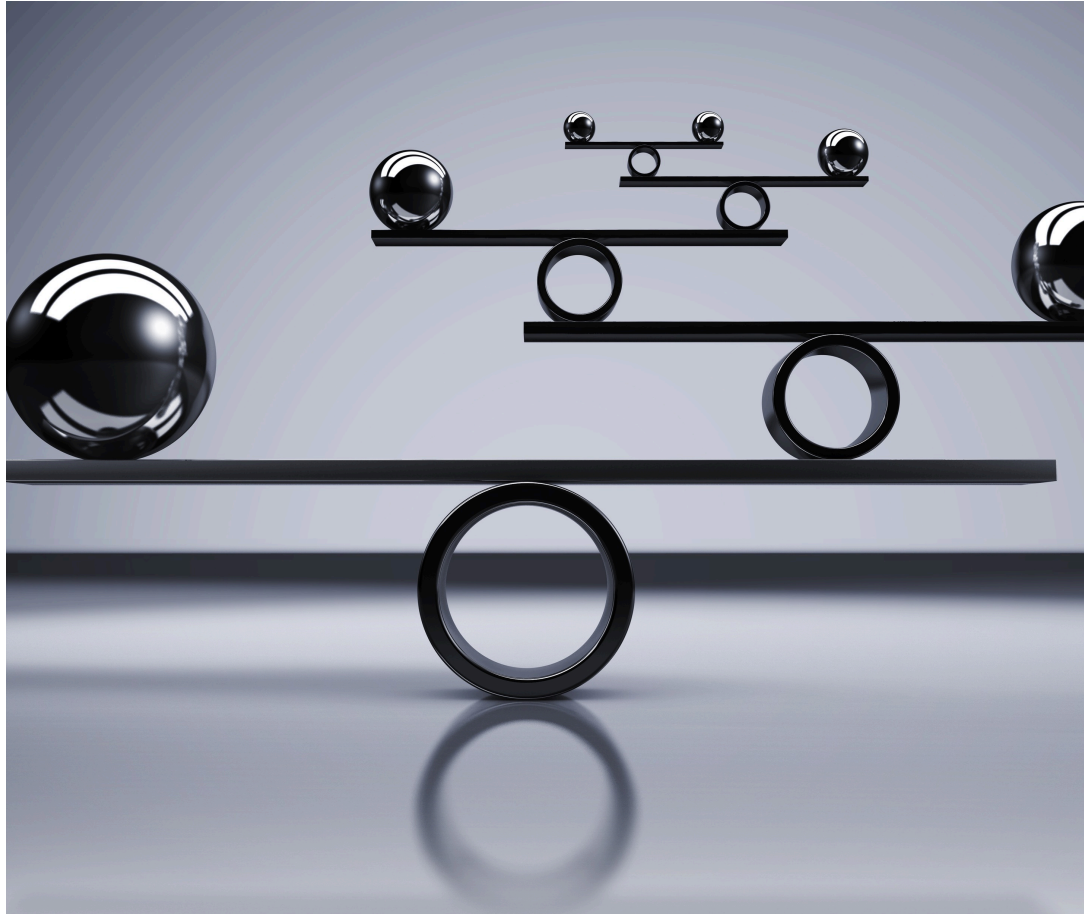
- ”Lämplig och proportionerlig” ersättning -
”Skälig” ersättning
- Tvingande till UHM:s fördel
- Det faktiska eller potentiella värdet av de överlåtna rättigheterna, med beaktande av UHM:s bidrag till verket i dess helhet och alla andra omständigheter i det enskilda fallet, t.ex. praxis på marknaden eller det faktiska utnyttjandet av verket
- Ej retroaktiv tillämpning

Rätt till information (Art. 19)

- Den som förvärvat upphovsrätt till ett verk ska minst en gång per år informera UHM om de sätt på vilka verket har utnyttjats, samtliga intäkter som förvärvaren har haft och den ersättning som UHM har rätt till förutsatt att förvärvaren har haft intäkter från utnyttjandet och UHM:s ersättning är beroende av i vilken omfattning verket utnyttjats
- Även i förhållande till underlicenstagare
- Tvingande
- Avtalspartens företagshemligheter ska skyddas av UHM
- Retroaktiv tillämpning – avtal fr.o.m. 1 juli 2012

Rätt till ytterligare skälig ersättning (Art. 20)

- UHM:s möjlighet att få del av de intäkter som verket genererat och som inte kunde förutses
- Om det efter att avtal ingåtts kan konstateras att den avtalade ersättningen är oproportionerligt låg i förhållande till förvärvarens intäkter från utnyttjandet av verket
- Avtalsanpassningsmekanism – för framtiden, dvs. återstående avtalstid – få till stånd en ändring av ersättningen i ljuset av vad som framkommit – som om det vore fråga om ett nytt avtal
- Retroaktiv tillämpning – avtal som ingåtts fr.o.m. 1 juli 2012

Rätt att häva (Art. 22)

- UHM har rätt att häva exklusiva överlåtelser och behålla ersättningen om förvärvaren inte utnyttjat verket inom rimlig tid och inte vidtagit rättelse inom 6 månader och icke-utnyttjandet inte till övervägande del beror på omständigheter som UHM rimligen kan förväntas avhjälpa
- Rätt till information
- Tvingande till UHM:s fördel, kan dock åsidosättas i kollektivt förhandlade avtal

DSM-direktivet och relationella upphovsrättsliga avtal?

Erbjuder åtgärder för de negativa aspekterna av relationella avtal

- UHM oftast den svaga parten
- åtgärda effekterna av brist på balans mellan parterna
- långsiktiga avtal

Samtidigt som den förstärker den relationella karaktären av upphovsrättsliga avtal

- information
- hävningsrätt

Intressant läsning

- Jens Schovsbo Hemmingsen, **Making sure copyright works – safeguarding authors’ and users’ rights**. The future of IP—Reform proposals . Editor Gustavo Ghidini, Valeria Falce. Edward Elgar Publishing, 2021.
- Giulia Priora, **The principle of appropriate and proportionate remuneration in the CDSM Directive: a reason for hope?** E.I.P.R. 2020, 42(1), 1-3
- Ted Shapiro, **Remuneration provisions in the DSM Copyright Directive and the audiovisual industry in the EU: the elusive quest for fairness**, E.I.P.R. 2020, 42(12), 778-788
- Raquel Xalabarder, **The Principle of Appropriate and Proportionate Remuneration of ART.18 Digital Single Market Directive: Some Thoughts for Its National Implementation**, https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3684375

TACK FÖR UPPMÄRKSAMHETEN!

Frantzeska Papadopoulou Skarp
Professor i civilrätt
Ämnesföreståndare Immaterialrätt, Stockholms
universitet

070 84809083

Frantzeska.papadopoulou@juridicum.su.se